

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/143/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206606
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8513206606.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 12.6.2014 pod č. k. 6C/243/2013-66, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č. k. 6C/243/2013-66 žalobu zamietol. Odporcovi nepriznáva náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobou doručenou Okresnému súdu Vranov nad Topľou dňa 27.9.2012 sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody 125,- eur a nemajetkovej ujmy 315,32 eur z dôvodov porušenia povinnosti okresným súdom ako exekučným súdom, ktorý o žiadosti žalobcu ako oprávneného na udelenie poverenia nerozhodol v zákonnej 15-dňovej lehote. Vydaním rozhodnutia o neudelení poverenia došlo až po 171 dňoch napriek tomu, že prejednávacia vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potreby na posúdenie rozhodnutia nároku. Tieto prieťahy v súdnom konaní a nesprávny úradný postup si uplatňuje náhradu škody a nemajetkovú ujmu. Škoda 125,- eur pozostáva z nákladov správy pohľadávky prostredníctvom pracovného výkonu zamestnancov pomocou informačného systému v čiastke 70,- eur, za udržiavanie a správu informačného systému je to ďalších 40,- eur a 15,- eur je za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, vrátane poštovného a telekomunikačných výdajov. Nemajetková ujma 315,32 eur je nárokom za 171 dní omeškania, pričom podľa rozhodnutia ústavného súdu primeraná náhrada za jeden mesiac prieťahov v konaní je 55,- eur, takže celkový pomerný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je 315,32 eur.

Krajský súd v Prešove uznesením z 18.10. 2012 vylúčil sudcov Okresného súdu Vranov nad Topľou z prejednávania rozhodovanej veci a vec podstúpil Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

Odporca s návrhom nesúhlasil. Samotný návrh je zmätočný z dôvodov absentujúcich relevantných údajov a k návrhu nepripojených relevantných dôkazov, na ktoré navrhovateľ v konaní poukazuje. Navrhovateľ odkazuje na exekučný spis, čím v skutočnosti prenáša dôkazné bremeno na súd napriek tomu, že je to povinnosťou navrhovateľa. Nie je jasný titul na náhradu škody. Nie je zrejmé z akého titulu sa domáha náhrady škody, či z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu prieťahu alebo

z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Sám navrhovateľ ani neuvádza, aké kroky sám podnikol na odstránenie prieťahov. Na posúdenie prieťahov v konaní má právomoc iba predseda súdu alebo Ústavný súd Slovenskej republiky. Pri vzniku zodpovednosti štátu je potrebné splniť 3 podmienky: existenciu nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Všetky tieto podmienky musia byť splnené naraz. Odporca poukazuje na to, že § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z. stanovuje 15-dňovú lehotu len v prípadoch, keď súd udelí poverenie súdnemu exekútorovi. 15-dňová lehota neplatí pre prípady, keď súd exekútorovi poverenie nevydá. Samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty ani neznamená automaticky prieťahy v konaní. Navyiac, skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu.

§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu, stanovuje len možnosť vychádzať z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vydaných sťažnosti na prieťahy, či z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní. Ak nebolo preukázané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je kompetentný preskúmať nárok žalobcu len Ústavný súd SR.

Žalovaný vzniesol námietku premlčania vzhľadom na to, že od žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 23.4.2009 už uplynuli viac ako 3 roky.

Odporca nesúhlasí s priznaním náhrady škody a nákladov zo správou pohľadávky, ak tieto náklady má tak či tak navrhovateľ v súvislosti s využívaním svojho informačného systému pri správe svojich pohľadávok z úverov. Pri nemajetkovej ujme je nesprávne vychádzať len z paušálnej sumy 660,- eur za prieťahy v súdnom konaní priznaných ústavným súdom inej veci. Poskytovanie finančného zadostučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému preskúmaniu prípadu zo strany súdu. Tiež poukazuje na praktiky navrhovateľa, ktorý porušuje spotrebiteľské práva, na čo už bola upozornená Slovenská republika listom Generálneho riaditeľstva spravodlivosti pri Európskej komisii, ktorý posudzoval doterajšiu činnosť žalobcu pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných žalobcom.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že Okresný súd Vranov nad Topľou ako exekučný súd v exekučnej veci sp. zn. 3Er/1058/2011 viedol exekúciu žalobcu ako oprávneného proti povinnému B. E.. Okresný súd žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého zamietol (uznesenie č. k. 3Er/1058/2011-10 zo dňa 19.9.2011 a následne ďalším uznesením zo dňa 21.12.2011 č. k. 3Er/1058/2011-18 exekúciu zastavil. Rozhodnutia sú právoplatné. Súd pri preskúmaní zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vychádzal z § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., že štát zodpovedá za podmienok ustanovených titulom zákona za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514 nárok na náhradu škody je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie s príslušným orgánom, s tým, že ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo časť do 6-tich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 1 a 2 zákona č. 514). Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Žalobca uplatňuje právo na náhradu škody v súvislosti s porušením povinnosti Okresným súdom Vranov nad Topľou ako exekučným súdom, ktorý podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku mal rozhodnúť do 15-tich dní od podania žiadosti na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Súd zákonnú lehotu nedodrжал, preto žalobca uplatňuje právo na náhradu škody. Je preukázané, že navrhovateľ nepodal v exekučnom konaní sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní, a tak nie je osvedčené, či bolo alebo nebolo porušené právo žalobcu na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Túto otázku je kompetentný preskúmať Ústavný súd Slovenskej republiky. Preto ani súdy nie sú kompetentné preskúmať konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514. Súd v tejto veci len poukázal na to, že

15-dňová lehota na vydanie poverenia je výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. 15-dňová lehota sa ale nevzťahuje na vydanie rozhodnutia v prípadoch, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok. Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škody, tak žalobca nijak nepreukázal vznik konkrétnej škody. Tu žalobca nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu žalobca musí preukázať nemajetkovú ujmu, čo sa mu doposiaľ nepodarilo.

Predpokladom nároku na uplatnenie majetkovej škody je preukázaním následkom, ktoré vznikli poškodenému v súvislosti s porušením práva. Navrhovateľ svoje tvrdenia na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy ničím nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Nie je možné priznať nemajetkovú ujmu len na základe abstraktných tvrdení účastníka, ktoré nie sú preukázané. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od skonštatovania nedodržania zákonnej lehoty. Žalobca nepreukázal vznik škody ani nemajetkovej ujmy, preto súd nárok žalobcu zamietol.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 140 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Odporcovi v konaní trovy nevznikli, resp. si ich nevyčísliť, preto úspešnému odporcovi nebolo možné priznať náhradu trov prvostupňového konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie navrhovateľ. Súd vo veci rozhodol na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a doloženia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo nie je prípustné. Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základných práv na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má priamo aplikovať platné právo a akejkolvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyiac, štrasburský súd opätovne uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžka konania je ovplyvnená mimosúdnyimi faktormi, napr. nárastom ekonomickej trestnej činnosti, či rozsahom nevybavenej súdnej agendy.

Žalobca v konaní použil ako dôkaz Znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Tento znalecký posudok nebol použitý súdom ako dôkaz, preto pre nedostatočne zistený skutkový stav a nezistenie výšky majetkovej škody, nemohol súd návrh zamietnuť. Navyiac, okresný súd nepožiadaval o prerušenie konania z dôvodov podania prejudiciálnej otázky žalobcov na ústavný súd. Navrhovateľ žiada zrušiť rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa a vec mu vrátiť na opätovné prejednanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z. dáva povinnosť súdu skúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ak súd nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora vykonaním exekúcie. Ak súd zistí rozpor v žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenie zamietne. Exekučný poriadok dáva z úradnej moci povinnosť súdom skúmať žiadosti o udelenie poverenia a limituje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pri bezchybnom návrhu. Exekučný poriadok ale

neuvádza žiadnu lehotu na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Oprávnený viedol exekučné konanie na základe rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľských zmluvách, kde exekučný súd konštatoval, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, doložka je potom neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., a spotrebiteľ ňou nie je viazaný. Preto exekučný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. Keď § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia pre súdneho exekútora, ale táto 15-dňová lehota nie je stanovená v prípadoch, keď súd nevyhovie návrhu na vykonanie exekúcie, preto ani nemôže dôjsť k porušeniu práva žalobcu na vydanie rozhodnutia - urobienie úkonu v zákonom stanovenej lehote. Aj keď sa žalobca domnieva, že aj v týchto prípadoch neudelenia poverenia platí 15-dňová lehota, tak z Exekučného poriadku takáto povinnosť na vydanie rozhodnutia poverenia zo zákona nevyplýva.

Štát má zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom len v prípadoch, keď takýto nesprávny úradný postup sa preukáže. Ak v Exekučnom poriadku neexistuje lehota na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa ani žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej lehoty v zákone, keď nedošlo k porušeniu právnej povinnosti súdom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Ak navrhovateľ vytýka retroaktivitu pre aplikáciu § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., tak tu nejde o pravú retroaktivitu, ale nepravú retroaktivitu, ktorá nepôsobí do minulosti. § 9 ods. 1 definuje nesprávny úradný postup, pričom odsek 2 vymedzuje bližšie podmienky pred uplatnením práva za zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Predpokladom je ale prešetrenie žiadosti na prietahy a prípadné rozhodnutie takejto veci. Zavádza sa pre budúcnosť nový režim a mechanizmus (procedúra) uplatnenia práv. Nová právna úprava neneguje účinky nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 ods. 1, ale zavádza nový režim na mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. práv nadobudnutých za skoršej právnej úpravy. Keďže nie sú žiadne konkrétne výsledky vo veci sťažností na prietahy, kde neboli ani doložené podania - sťažnosti, a nie je konštatované disciplinárne previnenie sudcu, nie je možné potom riešiť ani otázku nesprávneho úradného postupu.

Štát má zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom len v prípade, ak sa takýto nesprávny úradný postup preukáže. Ak v Exekučnom poriadku neexistuje lehota na vydanie rozhodnutia o neudelení poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa ani žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej zákonnej lehoty. Preto rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako nedôvodný v celosti zamietol.

Žalobca v konaní uplatňuje právu na náhradu škody, pričom žalobca je príčinou toho, že sa nemôže domôcť svojho nároku, pretože uzavrel neplatnú rozhodcovskú zmluvu s dlžníkom ako povinným. Exekučný súd zistil neplatné rozhodcovské doložky a konštatoval nedostatok právomoci rozhodcu rozhodnúť o nároku žalobcu ako oprávneného. Takáto chyba oprávneného nemôže byť na ťarchu exekučného súdu, ktorý urobil svoju zákonnú povinnosť a preskúmal súlad titulu so zákonom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ návrh žalobcu na náhradu škody zamietol. U žalobcu ako oprávneného neexistoval titul na vedenie exekúcie, rozhodnutie vydané právomocným rozhodcom, t.j. rozhodcom s platnou rozhodcovskou zmluvou.

Čo sa týka nároku žalobcu na náhradu škody, tam konkrétna výška náhrady škody nie je preukázaná, pričom náklady za správu pohľadávok by mal navrhovateľ tak či tak v súvislosti s množstvom zmluvných záväzkov poskytovaných spotrebiteľských úverov. Je pochybné vymáhanie nároku z rozhodcovských rozsudkov vydaných bez platnej rozhodcovskej zmluvy, čo nemôže byť ani základom nároku na nemajetkovú ujmu podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514. Keď nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie nároku žalobcu bez zbytočného prietahu, nevznikol ani nárok na nemajetkovú ujmu.

Nevydanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi v 15-dňovej lehote nemôže byť takou prekážkou, pre ktorú by nemohol oprávnený vymáhať svoju pohľadávku zo zmluvy o úvere iným spôsobom ako výkonom rozhodnutia. Z toho dôvodu nevznikol navrhovateľovi

nárok na uplatnenie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Krajský súd preto potvrdzuje rozhodnutie prvého stupňa ako vecne správne, pokiaľ žalobu zamietol.

Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania, pretože podľa § 140 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. neúspešný navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania. Úspešný odporca si náhradu trov konania nežiadal, resp. nevyčíslil, preto úspešnému odporcovi nebolo možné priznať náhradu trov prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania. Odporcovi v odvolacom konaní trovy nevznikli, resp. si ich neuplatnil, preto úspešnému odporcovi nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.